

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

z historii, historii i społeczeństwa, wiedzy o społeczeństwie, podstaw przedsiębiorczości, filozofii, podstaw krytycznego myślenia, religii i etyki

Przedmiotowe Zasady Oceniania są uszczegółowieniem i dostosowaniem do specyfiki przedmiotu zapisów Wewnętrznych Zasad Oceniania, który wraz ze Statutem Szkoły pozostają dokumentami nadrzędnymi.

I. Obszary i zasady oceniania

- Oceniani podlegają wiedza i umiejętności określone w programie nauczania historii, historii i społeczeństwa, wiedzy o społeczeństwie, podstaw przedsiębiorczości, filozofii, etyki i religii oraz różnorodne formy aktywności ucznia, np.:
  - prace domowe ustne i pisemne;
  - prace klasowe, sprawdziany, kartkówki oraz testy diagnostyczne i egzaminy próbne;
  - wypowiedzi ustne i pisemne na zadany temat o określonej formie;
  - aktywność na lekcjach;
  - praca w grupie;
  - prace dodatkowe, np. realizacja projektu, pomocy dydaktycznej, przygotowanie i przeprowadzenie fragmentu lekcji.
- Uczniowie prowadzą zeszyt przedmiotowy zgodnie z wymaganiami nauczyciela. Notatka z lekcji i prace domowe podlegają kontroli.
- Pilotaże egzaminów zewnętrznych i sprawdziany diagnostyczne są oceniane zgodnie z funkcjonującą w Szkole skalą ocen; wyjątek stanowią te, które odbywają się na początku roku szkolnego; ich wynik wyrażany jest w procentach.
- Prace klasowe, zapowiadane kartkówki i prace domowe są obowiązkowe.
- Powtórzenia wiadomości obejmujące większy zakres materiału i prace klasowe muszą być zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem.
- Nauczyciel ma obowiązek sprawdzenia i oddania prac w ciągu dwóch tygodni. Okres ten przedłuża się o czas ferii, nieobecności nauczyciela lub klasy.
- Jeżeli uczeń nie pisał pracy klasowej z powodu nieobecności w szkole, to powinien być przygotowany do jej pisania na następnej lekcji (w wyjątkowej sytuacji w terminie wyznaczonym przez nauczyciela).
- Oceny zarówno dla ucznia, jak i dla rodziców są jawne i umotywowane przez nauczyciela.
- Oceny z prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek, mających formę testu, wystawiane są według następującego przeliczenia:

Procent uzyskanych punktów	Ocena
100% i więcej*	celujący
90 – 99 %	bardzo dobry
75 – 89 %	dobry
60 – 74 %	dostateczny
50 – 59 %	dopuszczający
0–49%	niedostateczny

*Przekroczenie progu 100% wynika z przyznania dodatkowych punktów za wyjątkowe walory realizacji zadania.

10. Kartkówki, obejmujące maksymalnie materiał z trzech ostatnich lekcji lub jedno zagadnienie, nie muszą być zapowiadane.
11. Każdy uczeń ma prawo do zdobycia dodatkowych ocen za prace nadobowiązkowe, zlecone przez nauczyciela lub podjęte z własnej inicjatywy, ale po akceptacji zagadnień przez nauczyciela.
12. Aktywność ucznia na zajęciach może być oceniana w formie plusów, których określona liczba (np. 5) składa się na ocenę bardzo dobrą. Brak aktywności lub brak orientacji w zadaniach wykonywanych w czasie lekcji mogą być oceniane jako minusy, których określona liczba równa się ocenie niedostatecznej.
13. Za brak pracy domowej lub inną formę nieprzygotowania do lekcji uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną o wadze przypisanej do zadania, jeśli nie zgłosił nieprzygotowania przed lekcją.
14. Uczeń w ciągu półrocza może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć zgodnie z zapisami w WZO. Prawo do zgłaszania nieprzygotowania nie przysługuje w przypadku prac pisemnych i ustnych o dłuższym terminie realizacji oraz zapowiedzianych pisemnych prac sprawdzających.
15. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy (plagiat, ściąganie itp.) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
16. Poprawa ocen z prac pisemnych jest dobrowolna i odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, z reguły w ciągu dwóch tygodni.
17. Oceny w dzienniku wystawiane są w stopniach według skali MEN (celujący 6, bardzo dobry 5, dobry 4, dostateczny 3, dopuszczający 2, niedostateczny 1). Oceny bieżące mogą być wystawiane z plusem (+) lub minusem (-). Nauczyciel ma również prawo wystawienia oceny kształtującej.
18. Ocena śródroczna/roczna nie jest średnią ocen cząstkowych, ale powinna z niej wynikać. Nauczyciele przedstawiają uczniom hierarchię ważności poszczególnych ocen; odzwierciedlają ją obowiązujące w szkole wagi ocen zastosowane w dzienniku elektronicznym.

Waga	Oceniane prace
9	prace klasowe, duże prezentacje
7	sprawdziany, małe prezentacje
5	kartkówki, odpowiedzi ustne duże (materiał z trzech lekcji), duże prace domowe
3	kartkówki, małe odpowiedzi ustne, małe prace domowe, aktywność

Wagi innych prac ustala nauczyciel stosownie do stopnia trudności zadania. O wadze tych prac informuje przed przystąpieniem ucznia/ uczniów do rozwiązywania zadań.

19. Oceny śródroczne/roczne uwzględniają osiągnięcia całego ocenianego okresu, zwłaszcza systematyczność i postępy ucznia. Przeliczenie średniej ważonej na ocenę śródroczną/roczną następuje zgodnie z zasadami WZO.
20. Przy ocenianiu dwujęzycznym stosuje się takie same zasady i taki sam system wag jak w innych klasach.
21. Nauczyciel może wystawić ocenę wyższą niż wynika to ze średniej ważonej, jeżeli:
  - a. uczeń jest uczestnikiem III etapu, finalistą lub laureatem konkursu przedmiotowego lub interdyscyplinarnego konkursu tematycznego o zasięgu wojewódzkim;

- b. uczeń posiada orzeczenie poradni o specyficznych trudnościach w nauce utrudniających mu w znacznym stopniu opanowanie treści i umiejętności, biorąc pod uwagę wkład i systematyczność pracy oraz zaangażowanie ucznia;
- c. uczeń nie tylko nadrobił zaległości, ale poczynił znaczne postępy w nauce.

W drugim i trzecim przypadku ocena powinna mieć motywację w ocenach kształtujących.

- 22. Nauczyciel może odstąpić od przestrzegania przedziałów wagowych w przypadku ucznia, któremu wystawiono ocenę śródroczną niedostateczną, jeśli:
  - a. uczeń poprawił śródroczną ocenę niedostateczną;
  - b. średnia w drugim półroczu wynosi co najmniej 1,7;
  - c. uczeń uzyskał znaczny przyrost wiedzy i umiejętności w drugim półroczu.
- 23. O uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z danych zajęć edukacyjnych może ubiegać się uczeń, który spełnia następujące warunki:
  - a. nie opuścił w sposób nieusprawiedliwiony żadnej godziny zajęć edukacyjnych danego przedmiotu w ciągu roku szkolnego;
  - b. nie ma ocen niedostatecznych z powodu ściągania albo plagiatu;
  - c. przystępował do popraw prac klasowych/sprawdzianów.
- 24. Część pisemna nie powinna trwać dłużej niż 90 minut, część ustna składa się z zestawu trzech pytań. Zagadnienia obejmują wiedzę i umiejętności z całego roku szkolnego wymagane na ocenę, o którą ubiega się uczeń.
- 25. Uczeń spełni wymagania na ocenę, o którą się ubiega, jeśli uzyska przynajmniej 80% punktów z części pisemnej i ustnej sprawdzianu. Jeżeli uczeń nie zdoła uzyskać 80% punktów z pisemnej części sprawdzianu, nie przystępuje do części ustnej i utrzymana jest przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna.
- 26. Wymagania edukacyjne z poszczególnych przedmiotów dostosowane są do realizowanego programu i podręcznika.
- 27. Nauczyciel, na podstawie opinii poradni i we współpracy z pedagogiem, psychologiem i rodzicami, dostosowuje wymagania edukacyjne, metody pracy i formy oceniania do indywidualnych potrzeb i możliwości rozwojowych ucznia. Dostosowanie, w zależności od zaleceń poradni, może dotyczyć, np.:
  - a. dostosowania tempa pracy, np. dłuższy czas na czytanie zadań i instrukcji;
  - b. tam, gdzie jest to wskazane, wydłużanie czasu pisania prac klasowych, kartkówek lub zwolnienie z wybranego zadania;
  - c. jeżeli to możliwe – pisanie na komputerze lub drukowanymi literami;
  - d. możliwość ustnego poprawiania prac klasowych i kartkówek;
  - e. większa tolerancja dla błędów ortograficznych i graficznej strony pisma;
- 28. Można odstąpić od czasowego oceniania ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole oraz ucznia będącego w trudnej sytuacji życiowej. O czasie tym decyduje nauczyciel przedmiotu w porozumieniu z wychowawcą.
- 29. Egzamin poprawkowy i klasyfikacyjny - zgodnie z WZO
- 30. Zagadnienia, które nie zostały ujęte w PZO, regulują zapisy WZO.

II. Kryteria ocen – historia/ historia i społeczeństwo

- 1. Ocenę **celujący (6)** otrzymuje uczeń, który:
  - wykazuje opanowanie wiedzy i umiejętności na ocenę bardzo dobry,

- dysponuje wiedzą wykraczającą poza treści obowiązkowe,
- osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i pozaszkolnych o tematyce historycznej,
- jest aktywny w czasie lekcji,
- wypełnia swoje obowiązki wzorowo,
- wypowiada się poprawnie i posiada bogaty zasób słów,
- poprawnie stosuje terminy i pojęcia historyczne.

2. Ocenę **bardzo dobry (5)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności przewidzianych dla danej klasy,
- zna, rozumie, wyjaśnia i poprawnie stosuje terminy i pojęcia historyczne,
- zna wydarzenia, osoby i ważne daty, układa o nich informacje,
- logicznie kojarzy fakty, rozumuje w kategoriach przyczynowo– skutkowych,
- formułuje własne opinie i wnioski, uzasadnia swoje zdanie stosownie dobranymi argumentami, także spoza podręcznika, hierarchizuje je,
- posługuje się bogatym i poprawnym językiem,
- sprawnie czyta mapy, tabele, wykresy, analizuje teksty źródłowe,
- jest aktywny, dobrze pracuje w grupie,
- wypełnia swoje obowiązki wzorowo.

3. Ocenę **dobry (4)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiedzę i umiejętności w niepełnym zakresie,
- zna, rozumie, wyjaśnia i poprawnie stosuje terminy i pojęcia historyczne,
- zna wydarzenia, osoby i ważne daty, układa informacje o nich,
- logicznie kojarzy fakty,
- dosyć poprawnie rozumuje w kategoriach przyczynowo – skutkowych,
- formułuje własne opinie i wnioski, uzasadnia swoje zdanie stosownie dobranymi argumentami, hierarchizuje je,
- posługuje się bogatym i poprawnym językiem,
- sprawnie czyta mapy, tabele, wykresy, analizuje teksty źródłowe,
- jest aktywny, dobrze pracuje w grupie,
- wypełnia swoje obowiązki.

4. Ocenę **dostateczny (3)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiedzę i umiejętności przewidziane dla danej klasy w zakresie podstawowym,
- zna, rozumie, wyjaśnia i poprawnie stosuje najważniejsze terminy i pojęcia historyczne,
- zna najważniejsze wydarzenia, osoby i ważne daty, układa krótkie informacje o nich,
- logicznie kojarzy istotne fakty, wskazuje najważniejsze związki przyczynowo – skutkowe,
- czasami formułuje własne opinie i wnioski, ma problemy z uzasadnieniem ich,
- posługuje się niezbyt bogatym i poprawnym językiem,
- z pomocą nauczyciela czyta mapy, tabele, wykresy, analizuje teksty źródłowe,
- jest mało aktywny, stara się pracować w grupie,
- częściowo wypełnia swoje obowiązki.

5. Ocenę **dopuszczający (2)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności niezbędne do dalszej nauki przedmiotu,
- zna, wyjaśnia, rozumie i dosyć poprawnie stosuje niezbędne pojęcia i terminy,
- zna najważniejsze wydarzenia, osoby i daty, układa krótkie informacje o nich,
- kojarzy najważniejsze fakty,

- posługuje się ubogim słownictwem, popełnia liczne błędy,
- nie unika pracy w grupie, ale nie wykazuje się inicjatywą,
- rzadko bywa aktywny, wymaga zachęty,
- częściowo i niezbyt starannie wypełnia swoje obowiązki.

6. Ocenę **niedostateczny (1)** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie pozwalającym na dalszą naukę przedmiotu,
- nie potrafi wyjaśnić, stosować najważniejszych terminów,
- nawet z pomocą nauczyciela ma problemy z wykonaniem najprostszych zadań,
- nie jest aktywny na lekcjach,
- swoje obowiązki wypełnia rzadko i fragmentarycznie.

III. Kryteria ocen – wiedza o społeczeństwie/ podstawy przedsiębiorczości

1. Ocenę **celujący (6)** otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- biele postępuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych uwzględnionych w programie nauczania,
- proponuje poprawne rozwiązania nietypowe,
- posiada bogate słownictwo, nie popełnia błędów,
- osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych i innych,
- swoje obowiązki wypełnia wzorowo,
- jest aktywny podczas lekcji, inspirująco wpływa na klasę (grupę).

2. Ocenę **bardzo dobry (5)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełen zakres wiedzy i umiejętności przewidziany w programie nauczania,
- sprawnie postępuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami,
- rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania,
- potrafi zastosować zdobytą wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach,
- korzysta z różnorodnych źródeł informacji,
- postępuje się poprawnym językiem, posiada bogate słownictwo,
- jest aktywny na lekcjach,
- inspirująco działa na grupę,
- swoje obowiązki wykonuje wzorowo.

3. Ocenę **dobry (4)** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności przewidzianych w programie nauczania,
- poprawnie postępuje się zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami,
- samodzielnie wykonuje zadania typowe,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- poprawnie i sprawnie wykonuje ćwiczenia i zadania,
- postępuje się raczej poprawnie językiem, posiada dosyć bogate słownictwo,
- jest aktywny na lekcjach, dobrze pracuje w grupie,

- dobrze wypełnia swoje obowiązki.

4. Ocenę **dostateczny (3)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował przewidziane wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o średnim stopniu trudności,
- orientuje się w zagadnieniach opracowywanych na lekcji,
- samodzielnie i poprawnie rozwiązuje proste zadania,
- posługuje się niezbyt poprawnym i bogatym językiem,
- bywa aktywny na lekcjach,
- częściowo wypełnia swoje obowiązki.

5. Ocenę **dopuszczający (2)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował przewidziane wiadomości i umiejętności w zakresie umożliwiającym dalszą naukę,
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- poprawnie rozpoznaje, nazywa i klasyfikuje podstawowe pojęcia, procesy, zjawiska, dokumenty i postacie,
- współpracuje i nie przeszkadza zespołowi w wykonaniu pracy,
- posługuje się niezbyt poprawnym, ubogim słownictwem, popełnia błędy,
- swoje obowiązki wypełnia fragmentarycznie, niestarannie.

6. Ocenę **niedostateczny (1)** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiedzy i umiejętności w zakresie pozwalającym na dalszą naukę przedmiotu,
- nie potrafi wyjaśnić, stosować najważniejszych terminów,
- nawet z pomocą nauczyciela ma problemy z wykonaniem najprostszych zadań,
- nie jest aktywny na lekcjach,
- swoje obowiązki wypełnia rzadko i fragmentarycznie.

IV. Rozszerzenie dla klas dwujęzycznych – historia i wiedza o społeczeństwie

W nauczaniu dwujęzycznym szczególną uwagę zwraca się na opanowanie i poszerzenie słownictwa specjalistycznego z zakresu przedmiotu.

Nauczanie powinno umożliwić uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności koniecznych do korzystania z literatury, filmów i współczesnych tekstów literackich o tematyce historycznej lub związanych z innymi naukami społecznymi na poziomie odpowiadającym rówieśnikom z krajów angielskojęzycznych.

Szczególny nacisk położony jest na znajomość angielskiej terminologii przedmiotu, po uprzednim upewnieniu się, że pojęcia te są we właściwy sposób używane w języku polskim.

Pośrednio uczniowie powinni sobie przyswoić również słownictwo i umiejętności umożliwiające przybliżenie polskiej historii i współczesnych zjawisk z innych nauk społecznych rodzimym użytkownikom języka angielskiego.

Kryteria oceniania są takie same jak w innych klasach.

Oceniając angielską część wypowiedzi stosuje się, obok kryteriów faktograficznych, następujące wymagania językowe na ocenę:

A. celujący (6)

- język i styl wypowiedzi po angielsku bez zastrzeżeń;

- swoboda w posługiwaniu się angielską terminologią przedmiotu;
- wysoki stopień spójności wypowiedzi.

B. bardzo dobry (5)

- poprawny język i styl wypowiedzi po angielsku;
- sprawne posługiwanie się angielską terminologią przedmiotu;
- klarowna wypowiedź.

C. dobry (4)

- nieliczne błędy stylistyczne;
- znajomość podstawowych terminów przedmiotu w języku angielskim;
- wypowiedź klarowna w zadowalającym stopniu.

D. dostateczny (3)

- niewielkie i nieliczne błędy językowe;
- język zbliżony do potocznego,
- słaba znajomość terminologii typowej dla przedmiotu.

E. dopuszczający (2)

- opanowanie podstawowego angielskiego słownictwa przedmiotu i stosowanie go z pomocą nauczyciela w sytuacjach typowych;
- popełnianie licznych błędów i brak umiejętności jasnego sformułowania przekazu w języku angielskim;

F. niedostateczny (1)

- język jest niekomunikatywny;
- brak opanowania podstawowego słownictwa z zajęć w języku angielskim,

V. Kryteria ocen – filozofia, podstawy krytycznego myślenia i religia:

1. Ocenę **celujący (6)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełni treści i umiejętności wynikające z programu nauczania oraz wykazuje się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi ponad program,
- samodzielnie rozwiązuje problemy typowe i nietypowe oraz wskazuje problemy i zadania do rozwiązania,
- wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi oraz znajomością terminologii przedmiotowej,
- samodzielnie i twórczo wykonuje prace domowe oraz zadania nadobowiązkowe obejmujące treści ponadprogramowe,
- angażuje się w prace i zajęcia pozalekcyjne związane z przedmiotem,
- uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych.

2. Ocenę **bardzo dobry (5)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował wszystkie treści, wiadomości, umiejętności i postawy wynikające z programu nauczania,
- wykazuje się wiedzą w zakresie ponadpodstawowym,
- samodzielnie wyjaśnia zjawiska podstawowe oraz inspirowane przez nauczyciela,
- wskazuje problemy i zadania do rozwiązania z pomocą nauczyciela,

- potrafi samodzielnie stosować zdobyte wiadomości i umiejętności do rozwiązywania problemów typowych i nietypowych,
- wykazuje się właściwym stylem wypowiedzi,
- pracuje systematycznie i wyróżnia się dużą aktywnością w pracy na lekcji,
- systematycznie prowadzi zeszyt, w którym nie posiada żadnych braków i posiada wszystkie prace domowe wykonane samodzielnie,
- jest znacząco zainteresowany przedmiotem.

3. Ocenę **dobry (4)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści wynikające z programu nauczania,
- samodzielnie wyjaśnia zjawiska podstawowe,
- potrafi samodzielnie stosować wiadomości i umiejętności do rozwiązywania problemów typowych oraz nietypowych ze sporadyczną pomocą nauczyciela,
- wposługuje się właściwym stylem wypowiedzi,
- pracuje systematycznie i aktywnie włącza się w pracę na lekcji,
- systematycznie uzupełnia zeszyt i posiada większość prac domowych,
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem.

4. Ocenę **dostateczny (3)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści, wynikające z programu nauczania, na poziomie podstawowym,
- potrafi wyjaśniać podstawowe zjawiska bez pomocy nauczyciela,
- potrafi samodzielnie zastosować zdobyte wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych według poznanych wzorców,
- w przekazywaniu informacji popełnia nieliczne błędy,
- pracuje systematycznie, ale rzadko włącza się aktywnie w pracę na lekcji,
- posiada zeszyt ze sporadycznymi brakami w notatkach i pracach domowych,
- prezentuje przeciętne zainteresowanie przedmiotem.

5. Ocenę **dopuszczający (2)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe treści, wynikające z programu nauczania, które umożliwiają mu dalszą naukę,
- wyjaśnia podstawowe zjawiska z pomocą nauczyciela,
- potrafi z pomocą nauczyciela stosować wiadomości i umiejętności do rozwiązywania zadań typowych,
- podczas przekazywania informacji popełnia liczne błędy i prezentuje niepoprawny styl wypowiedzi,
- sporadycznie wykonuje prace domowe,
- sporadycznie przynosi zeszyt na lekcję,
- rzadko włącza się w przebieg lekcji.

6. Ocenę **niedostateczny (1)** otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności, zawartych w programie nauczania, co uniemożliwia mu dalszą naukę,
- nie potrafi wyjaśnić omówionych zjawisk,
- nie potrafi zbudować poprawnej wypowiedzi,
- nie potrafi stosować wiedzy w praktyce i popełnia liczne błędy podczas przekazywania informacji,
- nie posiada zeszytu,

- wykonuje prace domowe rzadko lub wcale,
- nie pracuje systematycznie, nie włącza się w przebieg lekcji i nie odpowiada na pytania nauczyciela,
- lekceważy przedmiot i przeszkadza w prowadzeniu lekcji,
- bez usprawiedliwienia opuszcza lekcje.

VI. Ocenianie na zajęciach etyki:

Ocenianie na lekcjach etyki odbywa się w specyficznych warunkach. Wynika to z dobrowolności uczestnictwa w zajęciach, jego ideologicznego kontekstu oraz ze specyficznych kompetencji, które nabywają uczestnicy zajęć. Ponieważ część tych kompetencji (np. wrażliwość etyczna, dojrzałość moralna) trudno poddać ocenie, a znajomość teorii i pojęć nie jest głównym celem edukacji etycznej, ocenianie odgrywa głównie rolę motywującą i informacyjną, a mniej różnicującą czy selekcyjną.

Podczas oceniania nauczyciel unika zróżnicowania stopni szkolnych ze względu na poglądy. Można poddać ocenie:

- sprawność uczniów w opisywaniu i ocenie rzeczywistości
- znajomość pojęć i teorii etycznych,
- umiejętność rozpoznawania w wypowiedziach i czynach ludzkich założeń i poglądów moralnych.

Istotnym elementem jest ocena prac pisemnych: analiz tekstów, esejów i rozprawek. Przy ocenianiu tych prac, a także wypowiedzi ustnych, należy uwzględnić następujące aspekty:

- jasność i precyzję wypowiedzi,
- poprawność językową,
- znajomość pojęć i adekwatność ich stosowania,
- stosowaną argumentację.

Ważnym elementem podlegającym ocenianiu jest umiejętność dostrzegania etycznego wymiaru rzeczywistości: charakteryzowania wartości i ich hierarchii, moralnej winy i zasługi. Wskazane jest pozytywne ocenianie zaangażowania w etyczną analizę wydarzeń współczesnych.

Należy poddawać ocenie aktywność na zajęciach. Biorąc pod uwagę różne zahamowania przed publicznym zabieraniem głosu, warto stwarzać inne możliwości wypowiedzi uczestników (np. w formie pisemnej) i je premiować. Duże znaczenie w ocenianiu ma samodzielna aktywność poznawcza ucznia; czytanie dodatkowych lektur oraz uczestnictwo w olimpiadach i konkursach przedmiotowych. Wystawianie stopni szkolnych z etyki uwzględnia prymat postawy ucznia nad opanowaniem przez niego konkretnej wiedzy przedmiotowej.

Oceniając wiedzę i umiejętności w ocenach cząstkowych, zastosowano następujące wagi ocen:

- aktywność na zajęciach, udział w dyskusjach – 3,
- prace pisemne, eseje lub rozprawki społeczno-literacko-filozoficzne – 3 lub 5 (w zależności od stopnia trudności).

Proces oceniania zawsze jest dostosowany do specyficznej sytuacji i rozpoznanych specyficznych potrzeb edukacyjnych ucznia.

Kryteria oceny – etyka:

1. Ocenę **celujący (6)** otrzymuje uczeń, który:

- uczestniczy w różnych konkursach, olimpiadach i osiąga w nich sukcesy,
- uzupełnia swoją wiedzę z etyki w oparciu o dodatkowe lektury,

- angażuje się w podejmowane na lekcjach dyskusje i dociekliwie rozstrzyga omawiane problemy natury etycznej.
2. Ocenę **bardzo dobry (5)** otrzymuje uczeń, który:
- aktywnie uczestniczy w pracy na lekcjach,
  - chętnie wypowiada swoje zdanie na temat poruszanych zagadnień,
  - przyswoił podawaną na zajęciach wiedzę w stopniu bardzo dobrym i potrafi ją wykorzystywać do analizy konkretnych problemów etycznych,
  - bierze także udział w olimpiadach i konkursach filozoficznych.
3. Ocenę **dobry (4)** otrzymuje uczeń, który:
- ma pewne braki wiedzy, ale jego postawa i zaangażowanie na lekcjach są znaczące,
  - chętnie bierze udział w dyskusjach i podejmuje próby rozstrzygnięcia problemów etycznych.
4. Ocenę **dostateczny (3)** otrzymuje uczeń, który:
- fragmentarycznie opanował przerabiany materiał,
  - nie wykazuje aktywności na lekcji,
  - w dyskusjach uczestniczy tylko na wyraźne polecenie nauczyciela.
5. Ocenę **dopuszczający (2)** otrzymuje uczeń, który:
- biernie uczestniczy w zajęciach,
  - nie opanował wystarczająco omawianych zagadnień,
  - wypowiadanie się na temat problemów etycznych sprawia mu znaczne trudności.
6. Ocenę **niedostateczny (1)** który:
- nie wykazuje żadnego zainteresowania omawianymi na zajęciach zagadnieniami,
  - nie opanował wiedzy w stopniu elementarnym.

VII. Dostosowanie przedmiotowych zasad oceniania do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami psychofizycznymi i edukacyjnymi.

Dysleksja, dysgrafia i dysortografia:

Nieocenianie zacytowanie tekstów na głos.

Nieobniżanie oceny za stronę graficzną pisma.

Jeśli zapis uniemożliwia nauczycielowi przeczytanie tekstu, głośne odczytywanie przez ucznia.

Możliwość poprawiania prac klasowych, sprawdzianów, kartków ustnie.

Większa tolerancja błędów ortograficznych oraz przestawiania liter.

Umożliwienie uczniowi kilkakrotnego wysłuchania nagrania lub przeczytania tekstu.

Egzekwowanie od ucznia zadań samodzielnie przygotowanych bądź rozwiązanych w domu.

W razie konieczności umożliwienie uczniowi korzystania z komputera przy wykonywaniu domowych zadań pisemnych.

W razie potrzeby wydłużenie czasu na czytanie tekstów poleceń, instrukcji, pytań.

W razie potrzeby wydłużenie czasu pisania prac klasowych.

Obniżenie wymagań:

Obniżanie wymagań merytorycznych do poziomu podstawowego.

Ocenianie wkładu pracy ucznia.

W razie potrzeby wydłużenie czasu na czytanie tekstów poleceń, instrukcji, pytań.

W razie potrzeby wydłużenie czasu pisania prac klasowych.

ADHD:

Umożliwienie uczniowi pisania prac klasowych i sprawdzianów podzielonych na mniejsze partie.

Ocenianie wkładu pracy ucznia.

Zespół Aspergera:

Dzielenie zadań na wieloetapowe, krótsze części.

Wyznaczanie mniejszej liczby zadań do wykonania.

Sprawdzanie wiedzy ucznia w preferowanej przez niego formie.

Indywidualizacja wymagań i ocen